

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 9132 5685
PEHJ@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

Sendt til ufs-jur@ufm.dk med kopi til mgp@ufm.dk

DOK. NR. 23/02698-2

8. JANUAR 2024

HØRINGSSVAR OVER NY SU-BEKENDTGØRELSE

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen har ved e-mail af 21. november 2023 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til ny SU-bekendtgørelse.

Instituttet har alene bemærkninger til de dele af udkastet, der vedrører obligatorisk digital ansøgning.

UDKASTETS INDHOLD

Styrelsen foreslår at afskaffe de uddannelsessøgendes mulighed for at søge om SU og lignende på anden vis end via styrelsens digitale selvbetjeningssystem minSU. Forslaget er begrundet i, at overgangen til MitID giver mulighed for, at alle borgere uanset bopæl og nationalitet kan ansøge om at få MitID online.

Uddannelsessøgende, der ikke er i stand til eller har meget vanskeligt ved at bruge styrelsens selvbetjeningssystem på grund af psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse, er henvist til at søge bistand til at bruge systemet hos uddannelsesinstitutionerne (SU-bekendtgørelsens § 81, stk. 6, som videreføres i udkastets § 85, stk. 5).

GENERELLE BEMÆRKNINGER OM FN'S HANDICAPKONVENTION

Tilgængelighed og universelt design er fundamentale principper i FN's handicapkonvention (konventionens artikel 3, litra f, og artikel 9). Universelt design betyder udformning af produkter, omgivelser, ordninger og tilbud, så de i videst muligt omfang kan anvendes af alle personer uden behov for tilpasning eller særlig udformning. Universelt design udelukker ikke hjælpemidler til særlige grupper af personer med handicap, når der er behov herfor (artikel 2, sidste afsnit).

Tilgængelighed og universelt design er en forudsætning for at sikre retten til at leve et selvstændigt liv med lige muligheder og personlig autonomi for personer med handicap. Det er også afgørende for at

sikre virkeliggørelsen af de rettigheder, konventionen indeholder, såsom retten til uddannelse (artikel 24).

SPECIFIKKE BEMÆRKNINGER TIL UDKASTET

Ved at tiltræde handicapkonventionen har Danmark forpligtet sig til løbende at forbedre tilgængeligheden for mennesker med handicap.¹ MinSU er et centralt kommunikationssystem mellem borger og myndighed, hvorfor staten er forpligtet til at sikre, at systemet er tilgængeligt for personer med handicap. Ved systemer, som ikke allerede er tilgængelige, skal staten oplyse om en specifik tidsramme for, hvornår tilgængelighed er på plads, samt afsætte tilstrækkelige ressourcer hertil.²

Efter instituttets vurdering er nærværende udkast til en ny SU-bekendtgørelse et tilbageskridt for tilgængeligheden af det digitale selvbetjeningssystem minSU, da udkastet ikke tager hånd om de eksisterende barrierer for tilgængeligheden af minSU, og da det afskaffer en undtagelsesmulighed, som kunne være relevant for personer, der ikke er i stand til at anvende minSU. Overgangen til en obligatorisk brug af MitID forekommer særligt problematisk, da MitID kun delvist overholder webtilgængelighedsloven,³ ligesom personer med visse handicap ikke kan anvende MitID.⁴

Digitale selvbetjeningssystemer skal kunne fraviges, hvis systemet udgør en hindring for at borgeren kan udnytte sine rettigheder. I sådanne situationer skal den offentlige myndighed træffe passende foranstaltninger for at sikre, at borgere med handicap fuldt ud kan udnytte sine rettigheder, herunder kommunikere med det offentlige. Det kan for eksempel sikres ved, at der eksisterer passende analoge alternativer til de digitale systemer.

Denne pligt til at foretage individuelle tilpasninger omtales som rimelig tilpasning (FN's handicapkonventions artikel 5, stk. 3, samt artikel 2, 5. afsnit). Staten kan opfylde sin pligt til at yde rimelig tilpasning på flere måder, men hvorvidt den valgte tilpasning er "rimelig", afhænger af, om den er afstemt med den studerendes individuelle behov. Det

¹ Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 7957.

² FN's Handicapkomité, General Comment No. 2: Article 9: Accessibility, CRPD/C/GC/2, 22. maj 2014, afsnit 24.

³ Se tilgængelighedserklæringerne for hjemmesiden www.mitid.dk og mobilapplikationen MitID her: <https://www.was.digst.dk/mitid-dk> og <https://www.was.digst.dk/app-mitid-app> (opdateret 17. oktober 2023).

⁴ Se MitID's hjemmeside: <https://www.mitid.dk/hjaelp/hjaelpunivers/andre-behov/tilgaengelighed/hvordan-kan-jeg-bruge-mitid/>.

forudsætter en dialog med den studerende og ikke en "one size fits all"-løsning.⁵

Den tilbageværende mulighed, hvorefter man har mulighed for at søge bistand hos uddannelsesinstitutionerne til at indgive sin ansøgning via minSU, er efter instituttets vurdering ikke tilstrækkelig. De studerende vil være afhængige af, at de kan få hjælp fra andre, og kan blive afvist, hvis institutionen vurderer, at de er stand til selv at bruge styrelsens selvbetjeningsystem uden større vanskeligheder. Den studerende skal også være i stand til selv at opsøge bistanden, hvilket for eksempel kan være vanskeligt for personer med social angst.

Instituttet anbefaler derfor:

- At styrelsen afdækker og sætter ind over for barriererne for tilgængeligheden af selvbetjeningssystemet minSU samt oplyser om en tidsramme og afsatte ressourcer for dette arbejde.
- At styrelsen sikrer, at der er mulighed for rimelig og individuel tilpasning for studerende med handicap, der ikke er i stand til at bruge selvbetjeningsystemet minSU.

Der henvises til styrelsens sagsnummer 2023-47677.

Med venlig hilsen

Peter Kristian Hjaltason

SPECIALKONSULENT

⁵ FN's Handicapkomité, General Comment No. 6: Equality and Non-Discrimination, CRPD/C/GC/6, 26. april 2018, afsnit 24, punkt b.